

Táto skutočnosť budí dôvodné podozrenie, že zákonodarca asi nebol stoprocentne vybavený tými vlastnosťami, ktoré som označil ako ne-postrádateľné pri tvorení zákonných predpisov, alebo že presunul ujasnenie pojmov na súdy.

Poučenie z toho, že treba venovať väčšiu pozornosť vypracovaniu zákonov, lebo ako tento príklad ukazuje — a to potvrdí každý exekučný sudca — nesprávne osnovaný zákon môže zapríčiniť nesmierné škody a to nie len národnému hospodárstvu ale aj autorite súdov a celého štátu vôbec.

Cesta pomoci je dvoja:

1. Vypracovanie zákonov treba sveriť ľuďom, ktorí skutočne majú tieto vlastnosti, ktoré k legislatívnej práci sú nezbytné potrebné a dbať toho, aby osnova prešla rukami mnohých odborníkov a neprejednávala sa v komisiách len jaksi formálne.

2. Pred vydaním dôležitých predpisov treba vždy vyžiadať posudok jednotlivých praktických právnikov a ich korporácií (menovite advokátskej komory a všetkých súdov), hlavne súdov vyšších a najvyššieho súdu.

A konečne ešte niečo: Snáď už je najvyšší čas vzdať sa tej preca len trochu nepraktickej zásady starorakúskej:

»Warum sollen wir das einfach machen, wenn das auch kompliziert geht?«.

Dr. Th. Nussbaum, sen. prez. n. s. a Ján Soukup, radca n. s.:

Rozhodnutia najvyššieho súdu: trestné.

Ak použil súd pri vymeraní trestu za prestupok § 21 trz. o prest., nemôže uložiť trest na slobode (Zm III 621/34 zo dňa 12. VI. 1935).

Najvyšší súd vyniesol následkom opravného prostriedku generálnej prokuratúry, podaného pre zachovanie právnej jednotnosti dľa § 441 trp., rozsudok, ktorým vyslovil, že pravoplatným rozsudkom okresného súdu v H. zo dňa 4. februára 1932 bol porušený zákon v ustanoveniach § 21 trz. prest., v § 51 tr. nov. a v §§ 95, 96, 97 trz., ďalej v § 29 trz. prest. a v odst. 4. § 8 zák. zo dňa 21. marca 1929 č. 31; zároveň dľa posl. odst. § 442 trp. zrušil označený rozsudok okresného súdu v tej časti, v ktorej boli obžalovaní J. C. a J. M. na základe § 111 trz. pri upotrebení § 21 trz. prest. a §§ 95, 96, 97 trz. odsúdení každý na 14 dní ako na hlavný trest, bez udania druhu trestu, okrem toho na 600 a 100 Kč peňažitý trest, a v tej časti, ktorá vypovedala, že v prípade, že by peňažitý trest bol nevykonaliteľný, na základe § 22 trz. pr. sa má tento na 12 a 2 dňové nuzamčenie premeniť, a odsúdil obidvoch obžalovaných na základe § 111 trz. prest. a § 51 tr. nov. pri upotrebení § 21 trz. prest. a § 29 trz. prest., taktiež § 8 zák. č. 31/1929 každého na 700 Kč a 200 Kč peňažité tresty ako na hlavné tresty, okrem toho na 100 Kč peňažitý trest vedľajší. V prípade, že by uložené peňažité tresty boli nevykonaliteľné, majú sa premeniť na základe § 22 trz. prest. a odst. 4 § 8 zák. č. 31/1929 na trest uzamčenia v trvaní 14 dní; z dôvodov:

Dľa trestných spisov okresného súdu v H. boli žalovaní J. C. a J. M. rozsudkom tohoto súdu zo dňa 4. februára 1932 uznaní vinnými prestupkom proti bezpečnosti tela a zdravia dľa § 111 trz. pr. a prestupkom proti vlastníctvu dľa § 126 trz. pr. (v znení § 51 tr. nov.), ktoré tak spáchali, že dňa 16. decembra 1931 okolo 10. hodiny vstúpili v H. na tú časť nádražia, kde stoja nákladné vagony a kde je dľa predpisov železničných, slúžiacich k ochrane tela a zdravia, zakázané chodiť, a že pri tej istej príležitosti z vagonov odcudzili uhlie, tedy veci životnej potreby v cene pod 100 Kč.

Okresný súd preto odsúdil žalovaných J. C. a J. M. na základe § 111 trz. pr. pri upotrebení § 21 trz. pr. a §§ 95, 96, 97 trz., každého na 14 dní ako na hlavný trest bez udania druhu trestu, okrem toho na 600

a 100 Kč peňažitého trestu. V prípade, že by peňažité tresty boli nevykonalné, na základe § 22 trz. pr. sa majú tieto na 12 a 2 dňové uzamčenie premeniť.

Tento rozsudok sa stal pravoplatným ohľadom oboch obžalovaných, trpí ale zmätočnosťou dľa § 385, č. 2 tr. p.

Dľa § 21 trz. pr. »majú-li prevahu okolnosti obľahčujúce, lze namiesto uzamknutia uložiť trest peňažitý«.

V smysle rozhodnutia najvyššieho súdu č. Zm. III 406/25 paragraf tento má ten istý význam ako § 92 trz. Musí sa tedy pri jeho užití uložiť trest peňažitý.

Z tohoto ustanovenia zákona je zrejmé, že keď okresný súd pri výmere trestu obžalovaných použil § 21 trz. pr., mal vymerať obidvom obžalovaným pre ustálená a hore označené dva prestupky namiesto trestu na slobode a dvoch trestov peňažitých ako vedľajších, dva peňažité tresty hlavné a jeden peňažitý trest vedľajší, čo keď neučinil, dopustil sa porušenia zákona v znení § 21 trz. v neprospech obidvoch obžalovaných, taktiež porušenia zákona dľa § 126 trz. pr. v znení § 51 tr nov. tým, že trebárs na tento prestupok je určená len sadzba uzamknutia do osem dní, rozsudok okresného súdu preca vymeral v neprospech obžalovaných aj peňažitý trest vedľajší nejestvujúci v čiastke 100 Kč.

Že na sbiehajúce sa dva prestupky mal byť vymeraný trest súhrnný upotrebením a citovaním §§ 29 trz. pr. a § 8 zák. č. 31/1929 na miesto citovaných §§ 95, 96 a 97 trz., to je z ustanovení týchto §§ zrejmé, keď sa tu jedná o materiálny a nie ideálny súbeh dvoch prestupkov a keď použije §§ 96 a 97 trz. dovoľuje zákon len pri súhrnu prečinov, alebo prečinov s prestupkami, ale nie tam, kde sa jedná výlučne — ako v danom prípade — len o súbeh dvoch prestupkov.

V smysle odst. 4 § 8 zák. č. 31/1929, ak sa má vymerať náhradný trest na slobode za sbiehajúce sa trestné činy, uloží sa len náhradný trest na slobode za najvyšší z týchto trestov. Pri tom súd vezme ohľad na ostatné uložené peňažité tresty, pri čom treba hľadať i na to ustanovenie vety 2, odst. 3 § 8 cit. zák., dľa ktorého nikdy nesmie byť pri odsúdení za prestupok uložený vyšší náhradný trest než 14 dní.

Okresný súd tohoto posledného ustanovenia zákona si všimol, keď za vymerané dva peňažité tresty vedľajšie ustálil náhradný trest uzamčenia v trvaní 12 a 2 dní, tedy nie vyšší než 14 dní, porušil ale zákon v znení odst. 4 § 8 cit. zák., keď proti jeho výslovnému príkazu uložil za dotyčné dva peňažité tresty dva náhradné tresty na slobode, namiesto jedného.

Preto najvyšší súd na základe § 442 trp. vyrieknul, že rozsudkom okresného súdu bol porušený zákon v ustanoveniach hore označených.

Zároveň, ponevác porušenie zákona sa stalo v smysle hore uvedeníých dôvodov aj v neprospech obžalovaných, najvyšší súd na základe posl. odst. § 442 trp. zrušil rozsudok okresného súdu a vyniesol nový zákonu zodpovedajúci rozsudok.

K § 69 čís. 1 tr. z.:

Vyzvanie k trestnému činu nie je nezbytnou náležitosťou návrhu podľa § 69, čís. 1 tr. zák.; stačí, že sa pachateľ rozhodol spáchať trestný čin len následkom úmyselného popudu so strany osoby stíhanej pre návrh. (Zm III 203/35 z 25. V. 1935.)

Rozdiel medzi účasťstvom na zločine podľa §§ 69, čís. 1, 467 tr. zák. a prečinom podľa § 2 zák. o úplatkárstve čís. 178/1924 Sb. z. a n. je v tom, že v prvom prípade úmyselným pôsobením návrdcu pomocou podplatenia skutočne došlo k porušeniu služobnej povinnosti verejného úradníka za daný alebo sľúbený dar alebo odmenu, kdežto citovaného zákona o úplatkárstve má sa podľa jeho § 1 použiť len, keď sa nemá

čin trestaf prísnejšie, menovite práve podľa hlavy XLII tr. zák. (Zm IV 197/35 z 18. VI. 1935.)

K § 95:

Konzumpciu skutkových podstát pri viacerých trestných činoch možno pripustiť tam, kde pachateľ k porušeniu právneho statku hlavného, na ktorý je namierený jeho úmysel, použije takého prostriedku, ktorým síce poruší tiež iný právny statok inak samostatne chránený, ale taký, ktorý je v pomere ku hlavnému právnemu statku celkove tak málo významný, že jeho porušenie je už postihnuté trestom na porušenie hlavného právneho statku, ktorému slúžil len za prostriedok. Ďalej je konzumpcia odôvodnená zákonom tam, kde je porušenie právneho statku, slúžiace za prostriedok ku spáchaniu hlavného činu, vyčerpané ťažšou kvalifikáciou hlavného činu, založeného práve na onom porušení iného statku. (Zm IV 197/35 z 18. VI. 1935.)

K § 96:

Trestnou sankciou na pletichy v smysle § 45, čís. 1 branného zákona je chránený nárok štátu na riadne splnenie brannej povinnosti osoby k tomu povinnej.

Predpisy § 467 tr. zák. (prípadne zák. o úplatkárstve) majú chrániť neporušiteľnosť úradovania verejných úradníkov a činiteľov pred podplácáním.

Preto úplatkárstvo ani vo forme prečinu podľa zákona čís. 178/1924 — tým menej však vo forme účastenstva na zločine podľa § 467 tr. zák. nemôže byť už vyčerpané v prečine pletích a naopak v úplatkárstve obojej formy nie sú konzumované pletichy.

Činy tieto sú v materiálnom súbehu podľa § 96 tr. zák. (Zm IV 197/35 z 18. VI. 1935.)

Zločin vyhnania plodu podľa § 285, odst. 2. tr. zák., prevedeného lekárom tak nedbale, že z toho nastala smrť poškodenej, je v materiálnom súbehu s prečinom zabitia z nebalosti podľa §§ 290, 291 tr. zák. (Zm IV 522/34 z 29. V. 1935.)

Porušenie dvoch právnych statkov samostatne zákonom chránených a nestojacích v celkovej závislosti jedného na druhom tvorí materiálny súbeh v smysle § 96 tr. zák. (Zm IV 197/35 z 18. VI. 1935.)

Nejde o jeden pokračovací prečin pletích podľa § 45 branného zákona, ale o toľkonásobný prečin podľa cit. ustanovenia, ohľadom koľko brancov sa staly trestné intervencie. (Zm IV 197/35 z 18. VI. 1935.)

K §§ 107, 109:

Premlčanie krivého svedectva a krivej prisahy sa počína už dňom slozenia výpovedi a prisahy, nie teprve dňom pravoplatnosti rozsudku vyneseného vo veci, v ktorej bolo krivé svedectvo vydané.

V takomto prípade nejde ani o stávanie premlčania v smysle § 109 tr. zák., lebo trestný súd môže samostatne posúdiť, či sa inkriminované svedectvo vzťahuje na podstatné okolnosti veci. (Zm IV 330/35 z 27. VI. 1935.)

K § 222:

Prípad svádzania ku krivému svedectvu v smysle § 222 tr. zák., ak vykonáva vinník na svedka jednak bezohľadným vedením exekúcie, jednak sľubom jej zastavenia a viacnásobnými výzvami nátlak, aby u súdu odvolal svoje výpovedi učinené proti tomu istému obvinenému u správnych úradov. (Zm IV 397/34 z 19. VI. 1935.)

K § 224, čís. 1:

Ustanovenie § 224, čís. 1 tr. zák., že za činy uvedené v hlave XII. tr. zák. sa netrestá, kto by pravdivou výpoveďou obvinil sám seba z trestného činu, treba vykladať v smysle obvinenia z takeého činu, pre ktorý by bolo možno v dobe výpovedi zaviesť proti vypovedajúcemu

svedkovi trestné pokračovanie (kde by nebolo prekážky na pr. v premlčaní).

Aj keby niekto svojou pravdivou svedeckou výpoveďou vyjevoval spáchanie trestného činu, stíhanie ktorého je objektívne premlčaním vylúčené, je beztrestný, ak by bol presvedčený, že pre čin ten v dobe výpovedi môže byť stíhaný. Naopak pachateľa treba trestať, keď trestnosť činu pominula premlčaním a pachateľ o tom vedel, lebo v takom prípade sa vedome neobviňuje z trestného činu. (Zm. IV. 291/35 z 21. VI. 1935.)

K § 227:

K uskutočneniu krivého obvinenia v smysle § 227 tr. zák. po stránke subjektívnej je potrebné, aby si bol pachateľ vedomý toho, že čin, ktorým niekoho krive obvinil, bude mať za následok zavedenie trestného pokračovania proti krive obvinenému.

Kým pri prostom krivom obvinení treba vždy dokazovať vedomosť pachateľa o tom, že obvinenie je krivé, pri krivom obvinení, podporovanom zadovážením nepravých dôkazov pravidelne nemôže byť pochybné, že nevina krive obvineného je pachateľovi zrejme práve preto, že má vedomosť o nepravdivosti produkovaných dôkazov. (Zm. IV 309/35 z 21. VI. 1935.)

K §§ 280, 281:

Kvalifikáciu podľa § 280 tr. zák. možno vysloviť len, keď jednotlivé činy pachateľa, posudzované každý sám o sebe, majú byť kvalifikované podľa § 279 tr. zák. Keď však treba čin — prípadne činy — obžalovaného posudzovať podľa § 281 tr. zák., neprichádza ustanovenie § 280 tr. zák. vôbec do úvahy. (Zm IV 633/34 z 12. VI. 1935.)

K §§ 290, 291:

Nemožno spatrovať trestuhodnú nebalosť riadiča automobilu v tom, že nezabrzdil alebo aspoň nezmiernil rýchlosť svojho vozidla, keď jazdec na motocykle, idúci väčšou rýchlosťou proti nemu, vo vzdialenosti asi 15 m od automobilu stratil rovnováhu a balancoval na svojom stroji. (Zm III 564/34 z 22. V. 1935.)

K § 307, odst. 2:

Výraz v zákone (§ 307, odst. 2 tr. zák.) použitý »že osoba ťažko ublížila«, neznamená len ťažké poškodenie tela; spadá sem aj iné jednanie poškodenej osoby, ktoré však musí byť spôsobené tak ťažko sa dotknúť duševného stavu pachateľovho, že v ňom vzbudí pocit ťažkého ublíženia a uvede ho do stavu silného rozčúlenia.

Obyčajný duševný afekt nie je »rozčúlením« podľa § 307 tr. z. Rozčúlením v smysle tohoto ustanovenia je len také rozčúlenie, ktoré je prekážkou kľudného rozvažovania a omedzuje schopnosť rozhodovania. (Zm IV 224/35 z 8. VI. 1935.)

K § 345:

Zločin podľa § 345 tr. zák. je dokonalý len vtedy, keď zloděj pristihnutý pri čine užije násilia alebo hrozby, aby krádež dokonal a skutočne ju aj dokoná, alebo aby podržal ukradenú vec a skutočne ju aj podrží.

Za odňatú z cudzej držby je možno považovať vec len vtedy, ak bola držiteľovi odňatá faktická moc, umožňujúca mu ľubovoľne s vecou nakladať a cudzie osoby z podobného nakladania vylúčiť. (Zm IV 256/35 z 12. VI. 1935.)

K § 355:

Používanie cudzej movitej veci samo o sebe, keď nie je tu úmysel si ju privlastniť, neni spreneverou podľa § 355 tr. zák. (Zm IV 358/34 z 2. V. 1935.)

K § 368:

Predpokladom skutkovej podstaty prečinu podľa § 368 tr. zák. je nielen nadobudnutie užívacieho alebo retenčného práva na odňatú movitú vec, ale vyžaduje sa, aby ona vec bola i v držbe toho, komu prislúcha nad ňou užívacie alebo retenčné právo, a aby táto držba bola bezprávnym zásahom vinníkovým porušená. (Zm III 601/34 z 4. V. 1935.)

K § 386:

Náležitosťou trestného činu podľa § 386 tr. zák. je síce, aby dlžník pred nastávajúcou exekúciou scudzil s voje cennosti, nevyžaduje sa však pri tom i zvláštny úmysel, aby sebe alebo inému opatril majetkový prospech. (Zm III 234/34 z 24. V. 1935.)

Rozhodnutia najv. spr. súdu.

Veřejné pojištění.

Ustanovení § 46, odst. 3 zák. čl. XIX 1907 o promlčení pojistných příspěvků nezná ani přerušení ani stavení promlčení — Nebrání tedy promlčení pojistných příspěvků vydání dřívějšího platebného výměru. (Nález ze 16. III. 1936, č. 11.271/34.)

Židovské obce náboženské.

Výroky autonomných orthodoxných židovských náboženských obcí o daňovej povinnosti členov obce k daním priamym i k nepriamym príspevkom (gabelly a iné) nepriнадлеží preskúmať správny úradom. — Stanovenie príspevkov pre potreby židovskej náboženskej obce na území bývalého práva uhorského a to bez rozdielu, či ide o obec kongresovú, autonómnu orthodoxnú alebo obec status quo, je vnútornou záležitosťou príslušnej obce náboženskej a pôsobnosť štátnej správy vo veciach cirkevných daní náboženských obcí židovských na území bývalého práva uhorského sa obmedzuje na vymáhanie týchto daní, takže tieto úrady nie sú povolané k tomu, aby meritorne preskúmavali výroky autonomných orgánov náboženských obcí židovských na území bývalého práva uhorského o povinnosti jednotlivého člena náboženskej obce k plateniu náboženskej dane a o výške tejto povinnosti. Podľa toho náleží preskúmanie výrokov autonomných orth. židovských náboženských obcí o daňovej povinnosti členov obce do rámca pôsobnosti správnych úradov. To isté platí i pokiaľ ide o priamu kultovú daň a iné nepriame (gabella a iné) príspevky požadované od členov vystúpivších z náboženskej obce židovskej po dobu piatich rokov počítajúc od vystúpenia, lebo tiež ukladanie týchto kultových daní a príspevkov je výronom autonómneho práva náboženskej obce židovskej a v 2. odst. nariadenia ministerstva kultu a vyučovania z 21. júna 1888 č. 1191 pres. (R. T. 114), ktoré je dosiaľ súčiasťou platného právneho poriadku (srovn. na pr. Boh. A. 7996/1929), sa výslovne stanoví, že vystúpivší členovia sú povinní ešte po päť rokov po roku vystúpenia znášať všetky dávky opustenej náboženskej obce v takej miere ako by boli ešte členmi dotýčnej náboženskej obce, takže — ak niečo výslovného predpisu opačného — platí o takýchto dávkach všetko, čo bolo povedané hore. (Nález z 21. III. 1936, č. 11.757/36.)

Kompetence ministerstev.

O nároku na odpočívne požitky bývalého uhorského živnostenského inspektora rozhoduje jako příslušný úřad resortní ministerstvo sociální péče. — Služební poměr živnostenských inspektorů na území bývalého království uherského byl upraven zákonným článkem XXVIII/1893 o ochraně živnostenských a továrních zaměstnanců a o živnostenských inspektorech. Podle § 9. a násl. tohoto zák. článku jsou živnostenští inspektoři státními úředníky podřízenými ministerstvu obchodu, které určuje jejich služební přidělení a pečuje o určení systemisovaného počtu a platů jejich v rozpočtu. Podle čl. 2. zákona čís. 11/1918, zůstávají veške-